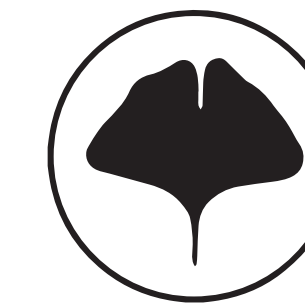

KTO PRZERABIA KOMPOST?

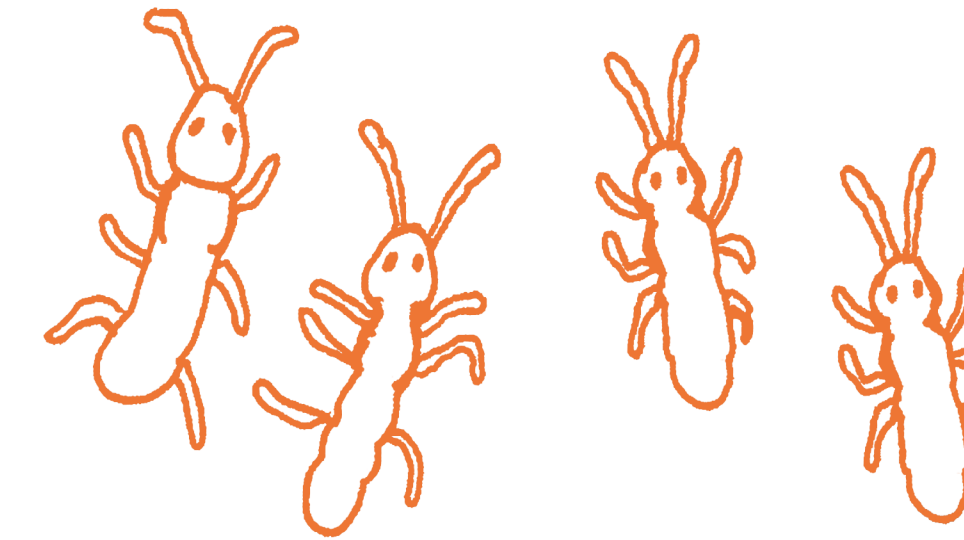
OGRÓD BOTANICZNY
UNIwersYTETU
WARSZAWSKIEGO

Big Picnic

WIJE, ROZTOCZA, STONOgi, SKULICE, SKOCZOGONKI, DŹDŹOWNICE

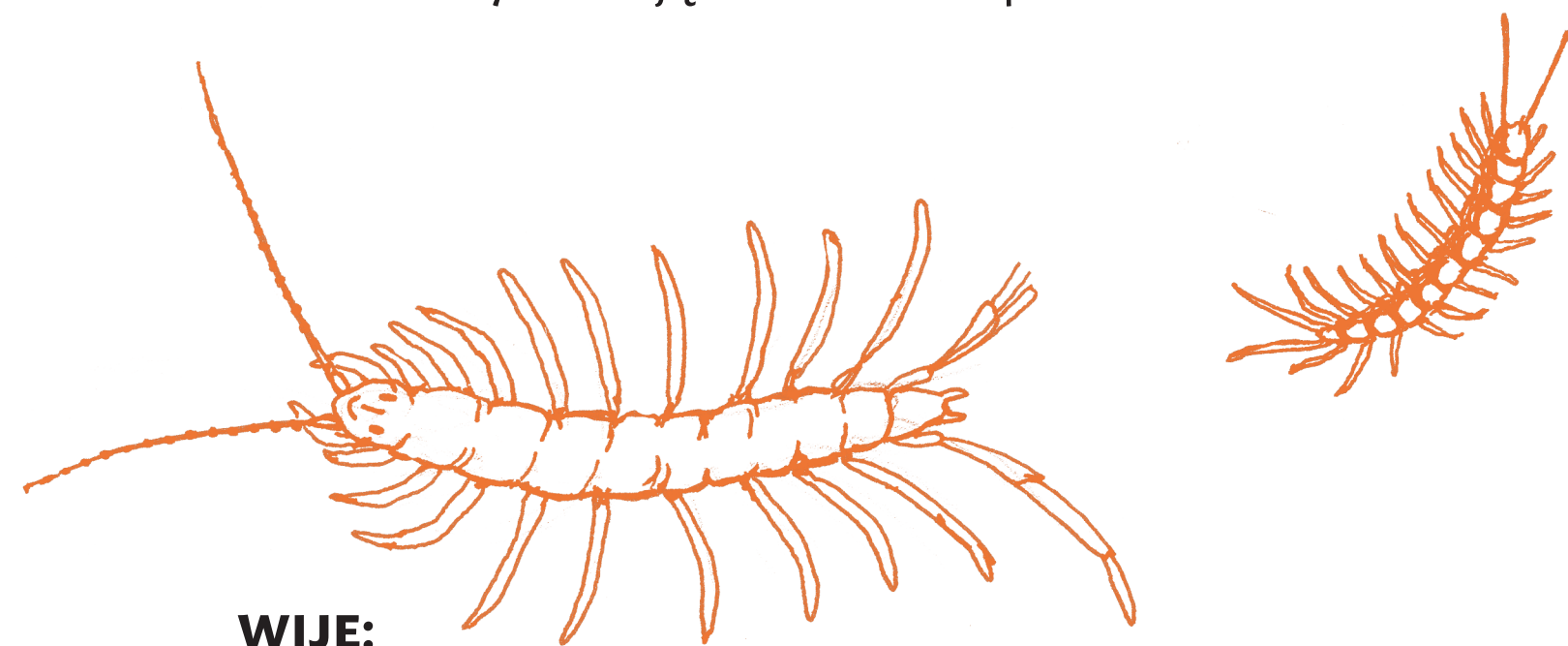
ROZTOCZA GLEBOWE:

te mikroskopijne pajęczaki żywią się grzybami i mniejszymi zwierzętami glebowymi, dzięki temu oczyszczają z nich kompost.

SKOCZOGONKI:

mają nogi przypominające katapulty, dzięki czemu przemieszczają się wielkimi skokami. Te małe bezskrzydłe praowady są ważne na początku procesu rozkładu, bowiem żywią się miękkimi częściami obumarłych liści.

WIJE:

te szybkie, ruchliwe i groźne dla mniejszych zwierząt glebowych drapieżniki mają wiele par nóg. Przemieszczając się w kompoście w poszukiwaniu jedzenia, utleniają pryzmę.

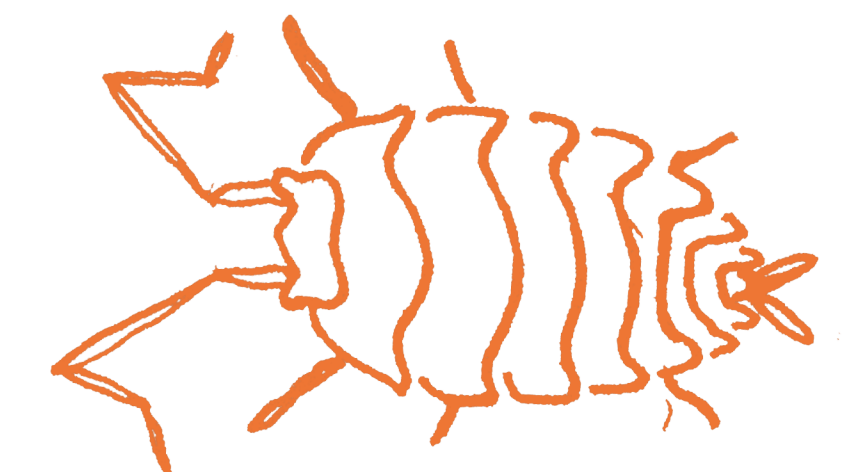
DŹDŹOWNICE:

nazywane architektkami gleby, najlepszymi przyjaciółkami ogrodników. Częściowo rozłożoną martwą materię wysysają do otworu gębowego. Następnie w ich jelitach dochodzi do intensywnego rozmnażania się bakterii przyspieszających proces rozkładu, a także do mieszania cząsteczek organicznych z nieorganicznymi. Za pomocą gruczołów wydzielających wapń dżdżownice podwyższają poziom pH gleby (staje się ona bardziej zasadowa) ułatwiając większości roślin absorpcję. Bakterie zawarte w odchodach rozmnażają się również poza jelitem dżdżownicy i wiążą zewnętrzne substancje odżywcze.

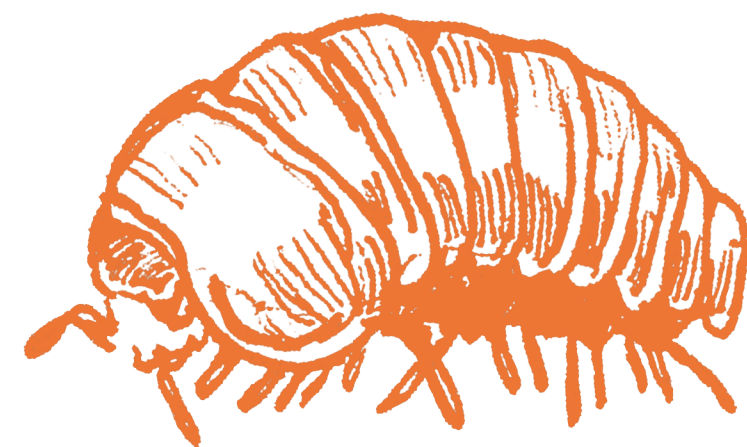
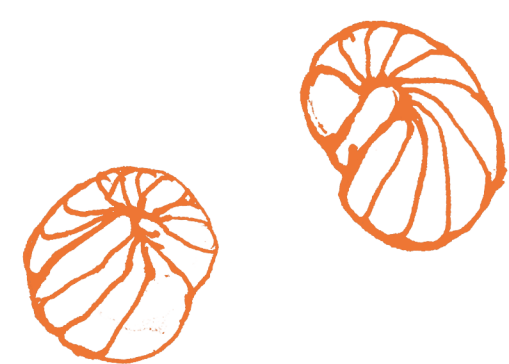
STONOgi MUROWE:

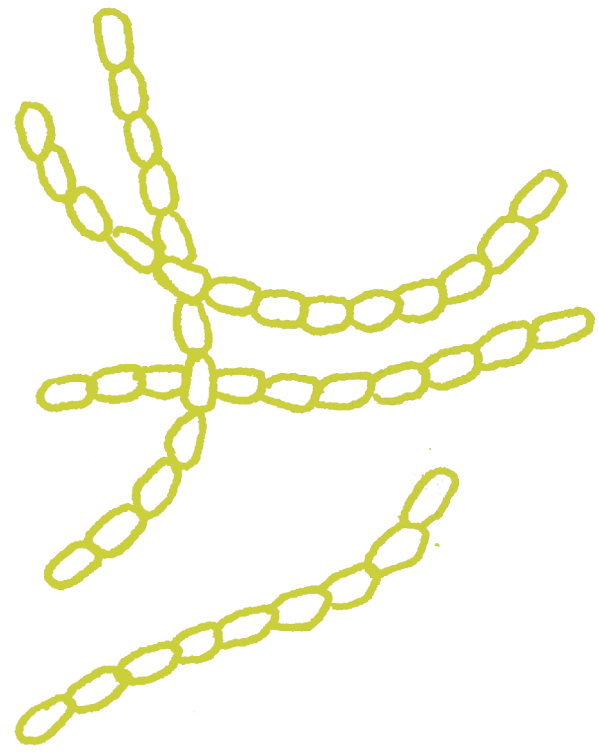
chowają się w ciemnych i wilgotnych miejscach, nie tylko w kompoście, ale też pod starymi pniami i w piwnicach. Dzieje się tak nie tylko dlatego, że żywią się butwiejącym drewnem, ale też dlatego, że są jednym z najstarszych ewolucyjnie gatunków. Skorupiaki te, choć opanowały ląd, podobnie jak ich morscy krewni oddychają skrzelami. Swoimi mocnymi szczękami przegryzają martwe drewno, ale też żywe części roślin.

SKULICE:

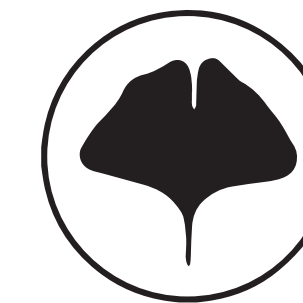
mają wiele nóg i twarde, zbudowany z wapnia pancerzyk, dzięki temu przebijają się przez wąskie szczeliny w glebie. Zagrożone zwijają się w kulkę. Przeżuwają i rozdrabniają martwą materię organiczną.

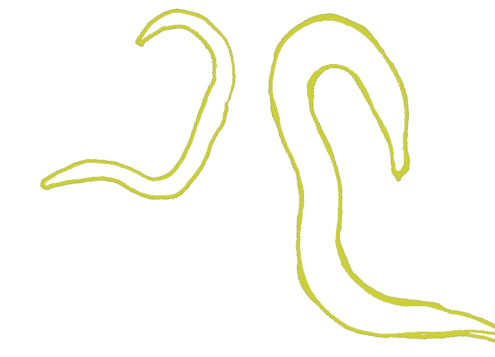
KTO PRZERABIA KOMPOST?

BAKTERIE, PROMIENIOWCE, GRZYBY, PIERWOTNIAKI, NICIENIE

OGRÓD BOTANICZNY
UNIWERSYTETU
WARSZAWSKIEGO

Big Picnic

NICIENIE (NEMATODA):

te płaskie robaki żywią się bakteriami, glonami i grzybami glebowymi, same zaś są zjadane przez większe organizmy glebowe. Podczas trawienia uwalniają jony amonowe, z których następnie w procesie nityfikacji powstają związki azotu przyswajalne dla roślin.

PROMIENIOWCE ACTINIOMYCETES:

to one wydzielają geosminę, związek chemiczny odpowiedzialny za charakterystyczny zapach gleby, szczególnie dobrze nam znany tuż po deszczu. Wytwarzają też antybiotyki – związki hamujące wzrost i rozwój innych bakterii, od których odróżniają się tworzeniem łańcuchów i kolonii podobnych do strzępek grzybów. W glebie są ich miliony milionów. Rozkładają nawet trudne związki takie jak celuloza i lignina – budulce ścian komórkowych roślin.

BAKTERIE:

są tak małe, że w jednym gramie ziemi może ich być aż 100 milionów, a w garści – milion milionów. Te jednokomórkowe organizmy są wszędzie wokół nas (w powietrzu, wodzie i glebie) i pełnią bardzo ważne role. Bakterie żyjące w kompoście rozkładają martwą materię organiczną na drobne cząstki, uwalniając tym samym związki mineralne, które mogą zostać pobrane z gleby przez inne organizmy (np. rośliny).

PIERWOTNIAKI:

te najmniejsze organizmy cudzożywne żyją w wodzie znajdującej się w mikroprzestrzeniach pomiędzy cząstkami gleby. Odżywiają się bakteriami, grzybami, algami i szczątkami roślin a następnie są zjadane przez inne organizmy glebowe. W garści gleby znajdziemy miliony tych jednokomórkowców, a wśród nich orzęski, wiciowce i ameby.

GRZYBY:

tworzą strzępki, których sieci mogą ciągnąć się kilometrami pod ziemią. Strzępki wnikają w głąb materii w poszukiwaniu substancji odżywczych do pobrania. Tym sposobem rozkładają nawet twarde i duże struktury, np. pnie drzew. Same natomiast są zjadane przez większe organizmy glebowe. Do życia potrzebują tlenu, ale szkodzi im nadmierna wilgoć.